

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (tretji senat)

z dne 13. februarja 2014*

„Predlog za sprejetje predhodne odločbe — Intelektualna lastnina — Modeli Skupnosti — Uredba (ES) št. 6/2002 — Členi 7(1), 11(2), 19(2), 88 in 89(1)(a) in (d) — Neregistrirani model Skupnosti — Varstvo — Razkritje javnosti — Novost — Tožba v zvezi s kršitvami — Dokazno breme — Zastaranje — Prekluzija — Uporabljivo pravo“

V zadevi C-479/12,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Bundesgerichtshof (Nemčija) z odločbo z dne 16. avgusta 2012, ki je prispela na Sodišče 25. oktobra 2012, v postopku

H. Gautzsch Großhandel GmbH & Co. KG

proti

Münchener Boulevard Möbel Joseph Duna GmbH,

SODIŠČE (tretji senat),

v sestavi M. Ilešič, predsednik senata, C. G. Fernlund, A. Ó Caoimh, sodnika, C. Toader, sodnica, in E. Jarašiūnas (poročevalec), sodnik,

generalni pravobranilec: M. Wathelet,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Münchener Boulevard Möbel Joseph Duna GmbH A. Rinkler, odvetnik,
- za Evropsko komisijo G. Braun in F. Bulst, agenta,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 5. septembra 2013

izreka naslednjo

* Jezik postopka: nemščina.

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago členov 7(1), 11(2), 19(2) in 89(1)(a) in (d) Uredbe Sveta (ES) št. 6/2002 z dne 12. decembra 2001 o modelih Skupnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 27, str. 142).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbama H. Gautzsch Großhandel GmbH & Co. KG (v nadaljevanju: Gautzsch Großhandel) in Münchener Boulevard Möbel Joseph Duna GmbH (v nadaljevanju: MBM Joseph Duna) zaradi tožbe v zvezi s kršitvami neregistriranega modela Skupnosti, ki jo je vložila družba MBM Joseph Duna zoper družbo Gautzsch Großhandel.

Pravni okvir

- 3 V uvodni izjavi 1 Uredbe št. 6/2002 je navedeno:

„Poenoteni sistem za pridobitev modela Skupnosti, ki mu je priznano enotno varstvo z enotnim učinkom na celotnem ozemlju Skupnosti, bi pospešil doseganje ciljev Skupnosti, kot so zapisani v Pogodbi.“

- 4 V uvodnih izjavah 21 in 22 te uredbe je navedeno:

„(21) Izključna narava pravice, ki izhaja iz registriranega modela Skupnosti, je skladna z veliko pravno varnostjo, ki jo prinaša. Primerno pa je, da neregistrirani model Skupnosti pomeni le pravico do preprečitve reproduciranja. Varstvo se torej ne more razširiti na videze izdelka, ki izhajajo iz videza izdelka, do katerega je neodvisno prišel drugi oblikovalec. Ta pravica se razširi tudi na trgovino z izdelki, ki vsebujejo kršitvene videze izdelka.

(22) Izvrševanje teh pravic je prepuščeno nacionalni zakonodaji. Tako je potrebno poskrbeti za nekatere osnovne enotne sankcije v vseh državah članicah. Te naj ne glede na jurisdikcijo, po kateri se pravica izvršuje, omogočijo prenehanje kršitev.“

- 5 V uvodni izjavi 31 navedene uredbe je navedeno:

„Ta uredba ne izključuje uporabe zakonov o industrijski lastnini in drugih ustreznih zakonov držav članic, na primer zakonov v zvezi z varstvom modela, doseženim z registracijo, ali v zvezi z neregistriranimi modeli, blagovnimi znamkami, patenti in uporabnimi modeli, nelojalno konkurenco ali civilnopravno odgovornostjo pri videzih izdelka, varovanih z modeli Skupnosti.“

- 6 Člen 1(1) in (2)(a) Uredbe št. 6/2002 določa, da je model, ki ustreza pogojem iz te uredbe, varovan z „neregistriranim modelom Skupnosti“, če je ta dostopen javnosti na način, določen v tej uredbi.

- 7 Člen 4 Uredbe št. 6/2002, naslovljen „Zahteve za varstvo“, v odstavku 1 določa, da je videz izdelka varovan z modelom Skupnosti, če je nov in ima individualno naravo.

- 8 Člen 5(1) te uredbe, naslovljen „Novost“, določa:

„Videz izdelka šteje za novega, če javnosti še ni bil dostopen enak videz izdelka:

- (a) v primeru neregistriranega modela Skupnosti, pred datumom, na katerega je bil videz izdelka, za katerega se zahteva varstvo, prvič dostopen javnosti;

[...]“

- 9 Člen 6(1) navedene uredbe, naslovljen „Individualna narava“, določa:

„Šteje se, da ima videz izdelka individualno naravo, če se celotni vtis, ki ga naredi na seznanjenega uporabnika, razlikuje od celotnega vtisa, ki ga na takega uporabnika naredi videz izdelka, ki je bil dostopen javnosti:

- (a) v primeru neregistriranega modela Skupnosti, pred datumom, na katerega je bil videz izdelka, za katerega se zahteva varstvo, prvič dostopen javnosti;

[...]“

- 10 Člen 7 te uredbe, naslovljen „Razkritje“, v odstavku 1 določa:

„Za namen uporabe členov 5 in 6 se šteje, da je bil videz izdelka dostopen javnosti, če je bil objavljen po registraciji ali kako drugače, razstavljen, uporabljen pri trgovanju ali drugače razkrit pred dnem iz členov 5(1)(a) in 6(1)(a) oziroma členov 5(1)(b) in 6(1)(b), razen če ti dogodki ne bi mogli utemeljeno postati znani v normalnem poteku poslovanja specializiranim krogom zadevnega področja, ki delujejo v Skupnosti. Videz izdelka pa ne šteje za dostopnega javnosti zgolj zato, ker je bil razkrit tretji osebi pod izrecnimi ali neizrecnimi pogoji zaupnosti.“

- 11 Člen 11 Uredbe št. 6/2002, naslovljen „Začetek in trajanje varstva neregistriranega modela Skupnosti“, določa:

„1. Videz izdelka, ki ustreza zahtevam iz oddelka 1, je varovan z neregistriranim modelom Skupnosti za obdobje treh let od datuma, na katerega je bil videz izdelka prvič dostopen javnosti v Skupnosti.

2. Za namen odstavka 1 se šteje, da je bil videz izdelka dostopen javnosti v Skupnosti, če je bil objavljen, razstavljen, uporabljen pri trgovanju ali drugače razkrit, razen če bi ti dogodki lahko utemeljeno postali znani v normalnem poteku poslovanja specializiranim krogom zadevnega področja, ki delujejo v Skupnosti. Vzorec ali model pa ne šteje za danega na voljo javnosti zgolj zato, ker je bil razkrit tretji osebi pod izrecnimi ali neizrecnimi pogoji zaupnosti.“

- 12 Člen 19(1) in (2) te uredbe, naslovljen „Pravice iz modela Skupnosti“, določa:

„1. Registrirani model Skupnosti imetniku podeljuje izključno pravico do njegove uporabe in do tega, da prepreči njegovo uporabo vsaki tretji osebi, ki nima njegovega soglasja. Navedena uporaba zajema zlasti izdelovanje, ponujanje, dajanje na trg, uvažanje, izvažanje ali uporabljanje izdelka, v katerega je videz izdelka vgrajen ali na katerega je pritrjen, ali skladiščenje takšnega izdelka v te namene.

2. Neregistrirani model Skupnosti pa svojemu imetniku podeljuje pravico, da prepreči dejanja iz odstavka 1 le v primeru, da izpodbijana uporaba izhaja iz posnemanja varovanega videza izdelka.

Izpodbijana uporaba ne šteje kot posledica posnemanja varovanega videza izdelka, če izhaja iz neodvisnega ustvarjalnega dela oblikovalca, o katerem se lahko razumno domneva, da ni seznanjen z videzom izdelka, ki ga je imetnik naredil dostopnega javnosti.“

- 13 Člen 88 navedene uredbe, naslovljen „Uporabljivo pravo“, določa:

„1. Sodišča za modele Skupnosti uporabljajo določbe te uredbe.

2. Pri vseh zadevah, ki jih ta uredba ne zajema, sodišče za modele Skupnosti uporablja nacionalno pravo vključno z mednarodnim zasebnim pravom.

3. Razen če s to uredbo ni drugače določeno, sodišče za modele Skupnosti uporablja postopkovna pravila, ki urejajo enak tip postopka v zvezi z nacionalnim modelom v državi članici, kjer se nahaja.“

14 Člen 89(1) te uredbe, naslovljen „Sankcije pri postopkih v zvezi s kršitvami“, določa:

„Če sodišče za modele Skupnosti v postopku v zvezi s kršitvami odkrije, da je toženec kršil model Skupnosti oziroma grozil s kršitvijo, odredi, razen če obstajajo posebni razlogi proti temu, naslednje ukrepe:

- (a) odredbo, ki tožencu prepoveduje, da bi nadaljeval z dejanji, ki kršijo ali bi lahko kršila model Skupnosti;
- (b) odredbo o zasegu izdelkov, ki so predmet kršitve;
- (c) odredbo o zasegu materialov in pripomočkov, ki se v prvi vrsti uporabljajo za proizvodnjo blaga, ki je predmet kršitve, če je njihov imetnik poznal načrtovani učinek takšne uporabe ali če je bil njihov učinek v danih okoliščinah očiten;
- (d) odredbo, ki nalaga druge sankcije, ustrezne v okoliščinah, ki jih določa zakonodaja države članice, v kateri pride do dejanj kršitve ali zagrožene kršitve, vključno z njenim mednarodnim zasebnim pravom.“

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

- 15 Iz predložitvene odločbe je razvidno, da stranki v postopku v glavni stvari tržita vrtno pohištvo. Med številnimi izdelki, ki jih družba MBM Joseph Duna prodaja, so vrtni paviljoni z baldahinom, ki jih trži v Nemčiji, model teh paviljonov pa je jeseni 2004 uvedel njen poslovodja. Družba Gautzsch Großhandel pa je leta 2006 začela prodajati vrtno pohištvo, imenovane „Athen“, ki jih proizvaja družba Zhengte s sedežem na Kitajskem.
- 16 Ker je družba MBM Joseph Duna za svoj model zahtevala varstvo, ki velja za neregistrirane modele Skupnosti, je zoper družbo Gautzsch Großhandel pri Landgericht Düsseldorf (deželno sodišče v Düsseldorfu) (Nemčija) vložila tožbo v zvezi s kršitvijo, s katero je predlagala, naj ta družba preneha uporabljati paviljone „Athen“, v uničenje izroči ponarejene izdelke, ki so v njeni posesti ali katerih lastnica je, predloži informacije o svojih dejavnostih ter naj se ji naloži povračilo škode, nastale zaradi teh dejavnosti.
- 17 Družba MBM Joseph Duna je v utemeljitev svojih zahtevkov med drugim navedla, da je bil vrtni paviljon „Athen“ kopija modela, katerega imetnica je, in da je bil prikazan aprila in maja 2005 v njenih „katalogih novosti – MBM“, ki jih je poslala glavnim trgovcem na področju prodaje pohištva in vrtnega pohištva ter nemškemu združenju za nakup premičnin.
- 18 Družba Gautzsch Großhandel je tem zahtevkom nasprotovala, pri čemer je trdila, da je paviljon „Athen“ ustvarila družba Zhengte na začetku leta 2005, in sicer samostojno, ne da bi poznala model družbe MBM Joseph Duna. Navedla je, da je bil ta paviljon evropskim strankam predstavljen marca 2005 v razstavnih prostorih na Kitajskem in da je bil model tega paviljona junija 2005 poslan družbi Kosmos s sedežem v Belgiji. Ker naj bi bila družba MBM Joseph Duna seznanjena z obstojem tega modela od septembra 2005 in ker naj bi vedela, da se je tržil od avgusta 2006, je v odgovoru na tožbo podala ugovor zastaranja in prekluzije.
- 19 Prvostopenjsko sodišče je ugotovilo, da zaradi izteka triletnega varstva neregistriranega modela Skupnosti ni bilo več treba odločati o prvem in drugem očitku iz zahtevka, s katerima je bilo predlagano, naj se preneha uporabljati paviljone „Athen“ in izroči ponarejene izdelke. Ko je odločalo

o drugih očitkih iz zahtevka, je družbi Gautzsch Großhandel naložilo, naj predloži informacije o svojih dejavnostih, ter presodilo, da mora slednja plačati finančno nadomestilo za škodo, nastalo zaradi teh dejavnosti.

- 20 Pritožbo, ki jo je zoper to sodbo vložila družba Gautzsch Großhandel, je drugostopenjsko sodišče zavrnilo, pri čemer je menilo, da sta bila na podlagi členov 19(2) ter 89(1)(a) in (d) Uredbe št. 6/2002 ter nemškega zakona o pravnem varstvu modelov prvi in drugi očitek iz zahtevka od začetka utemeljena ter da je imela družba MBM Joseph Duna dejansko pravico do pridobitve zahtevanih informacij in povračila škode.
- 21 Predložitveno sodišče se v okviru revizije, ki jo je družba Gautzsch Großhandel vložila pri njem, ob upoštevanju dejanskega stanja v postopku v glavni stvari sprašuje o obsegu pojma „razkritje“, ki ga med drugim vsebujeta člena 7(1) in 11(2) Uredbe št. 6/2002, da bi opredelilo, ali je bil neregistrirani model, za katerega se zahteva varstvo, dostopen javnosti v smislu te uredbe in ali je bil model, ki mu nasprotuje, javnosti dostopen pred tem.
- 22 Predložitveno sodišče poleg tega sprašuje, ali dokaz za kršitev neregistriranega modela ter zastaranje in prekluzijo, na katera bi se bilo mogoče sklicevati pri obrambi proti tožbi zaradi kršitve, ureja pravo Unije ali nacionalno pravo. Poleg tega se sprašuje, ali je pravo, ki se uporablja za zahtevke, ki se v vsej Evropski uniji nanašajo na uničenje ponarejenih izdelkov ter pridobitev informacij o dejavnostih kršitelja in povračilo škode, nastale zaradi teh dejavnosti, njegovo nacionalno pravo ali pravo države članice, v kateri so bili kršeni modeli.
- 23 Bundesgerichtshof je v teh okoliščinah prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:
- „1. Ali je treba člen 11(2) Uredbe [št. 6/2002] razlagati tako, da je videz izdelka v normalnem poteku poslovanja lahko utemeljeno postal znan specializiranim krogom zadevnega področja, ki delujejo v Uniji, če so bile slike videza izdelka posredovane trgovcem?
2. Ali je treba člen 7(1), prvi stavek, Uredbe [št. 6/2002] razlagati tako, da videz izdelka, čeprav je postal dostopen tretjim osebam brez izrecnega ali neizrecnega pogoja zaupnosti, ni mogel postati znan v normalnem poteku poslovanja specializiranim krogom zadevnega področja, ki delujejo v Uniji, če:
- (a) je [bil] dostopen zgolj enemu podjetju specializiranih krogov ali
- (b) če je [bil] razstavljen v razstavnem prostoru podjetja na Kitajskem, ki je zunaj običajnega opazovanja trgov?
3. (a) Ali je treba člen 19(2) Uredbe [št. 6/2002] razlagati tako, da nosi imetnik neregistriranega modela Skupnosti dokazno breme, da je izpodbijana uporaba posledica posnemanja varovanega videza izdelka?
- (b) Če je odgovor na tretje vprašanje (a) pritrdilen:
- Ali se dokazno breme obrne ali pa se imetniku neregistriranega modela olajša dokazovanje, če se model in izpodbijana uporaba med seboj bistveno ujemata?
4. (a) Ali lahko opustitveni zahtevk [pravica do prepovedi] iz členov 19(2) in 89(1)(a) Uredbe [št. 6/2002] zaradi kršitve neregistriranega modela Skupnosti zastara?

(b) Če je odgovor na četrto vprašanje (a) pritrديل:

Ali se zastaranje določi na podlagi prava Unije in, če se, na podlagi katerega predpisa?

5. (a) Ali opustitveni zahtevek [pravica do prepovedi] iz členov 19(2) in 89(1)(a) Uredbe [št. 6/2002] zaradi kršitve neregistriranega modela Skupnosti prekludira?

(b) Če je odgovor na peto vprašanje (a) pritrديل:

Ali se prekluzija določi na podlagi prava Unije in, če se, na podlagi katerega predpisa?

6. Ali je treba člen 89(1)(d) Uredbe [št. 6/2002] razlagati tako, da se za zahtevke za uničenje, posredovanje informacij in povračilo škode, zaradi kršitve neregistriranega modela Skupnosti, ki se uveljavljajo na območju Unije, uporablja pravo držav članic, v katerih so bile kršitve storjene?“

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

- 24 Predložitveno sodišče opozarja, da je pritožbeno sodišče štelo, da je bil model vrtnega paviljona družbe MBM Joseph Duna, ki se obravnava v postopku v glavni stvari, prvič dostopen javnosti, ko je bil prikazan aprila in maja 2005 v „katalogih novosti – MBM“, ki vsebujejo slike tega modela, v od 300 do 500 izvodih prodajalcem in trgovcem ter nemškimi združenjem za nakup premičnin.
- 25 Ob upoštevanju tega se je predložitveno sodišče spraševalo, ali posredovanje slik tega modela trgovcem zadostuje za to, da je mogoče šteti, da bi lahko ta v normalnem poteku poslovanja postal znan specializiranim krogom zadevnega področja, ki delujejo v Uniji, v smislu člena 11(2) Uredbe št. 6/2002. V zvezi s tem navaja, da po mnenju nekaterih k specializiranim krogom spadajo samo tiste osebe, ki se na zadevnem področju ukvarjajo z oblikovanjem videza izdelka in z razvojem ali proizvodnjo izdelkov, ki ustrezajo temu videzu izdelka. Glede na navedeno trgovci tako ne sodijo v specializirane kroge na splošno, temveč samo če vplivajo na obliko videza izdelka, ki ga tržijo.
- 26 Vendar je treba ugotoviti, da taka razlaga pojma „specializirani krog“ ne izhaja iz besedila člena 11(2) Uredbe št. 6/2002.
- 27 Kot sta poudarila Komisija v stališčih, predloženih Sodišču, in generalni pravobranilec v točki 34 in naslednjih sklepnih predlogov, člen 11(2) te uredbe ne vsebuje omejitev v zvezi z vrsto dejavnosti fizičnih ali pravnih oseb, ki jih je mogoče šteti za del specializiranega kroga zadevnega sektorja. Poleg tega je iz besedila te določbe in zlasti iz dejstva, da določa uporabo pri trgovanju kot enega od načinov dostopa javnosti do neregistriranih modelov in da nalaga upoštevanje „normalnega poteka poslovanja“ pri presoji, ali bi lahko dogodki, s katerimi se utemeljuje obstoj dostopnosti javnosti, v normalnem poteku poslovanja utemeljeno postali znani specializiranim krogom, razvidno, da trgovci, ki niso sodelovali pri zasnovi zadevnega izdelka, načeloma niso izključeni iz skupine oseb, ki jih je mogoče šteti za del specializiranega kroga.
- 28 Poleg tega bi taka izključitev pomenila omejitev varstva neregistriranega modela Skupnosti, za kar pa med drugim ni podlage v drugih določbah in uvodnih izjavah Uredbe št. 6/2002.

- 29 Vprašanje, ali posredovanje neregistriranega modela trgovcem zadevnega področja, ki delujejo v Uniji, zadostuje za to, da je mogoče šteti, da bi lahko ta v normalnem poteku poslovanja utemeljeno postal znan specializiranim krogom navedenega področja, je torej vprašanje dejanskega stanja, odgovor na to vprašanje pa je odvisen od preučitve okoliščin vsake posamezne zadeve, ki jo opravi sodišče za modele Skupnosti.
- 30 Zato je treba na prvo vprašanje odgovoriti tako, da je treba člen 11(2) Uredbe št. 6/2002 razlagati tako, da je mogoče šteti, da je videz izdelka v normalnem poteku poslovanja lahko utemeljeno postal znan specializiranim krogom zadevnega področja, ki delujejo v Uniji, če so bile slike videza navedenega izdelka posredovane trgovcem, ki poslujejo v tem sektorju, kar mora ob upoštevanju okoliščin zadeve, v kateri odloča, preveriti sodišče za modele Skupnosti.

Drugo vprašanje

- 31 Predložitveno sodišče navaja, da je pritožbeno sodišče domnevalo, da je bil model družbe MBM Joseph Duna, ki se obravnava v postopku v glavni stvari, nov v smislu člena 5(1)(a) Uredbe št. 6/2002, ker meni, da specializirani krogi zadevnega področja, ki delujejo v Uniji, videza izdelka „Athen“, predstavljenega marca 2005 v razstavnih prostorih družbe Zhengte na Kitajskem in družbi Kosmos v Belgiji, v normalnem poteku poslovanja niso mogli poznati.
- 32 Ob upoštevanju zgoraj navedenega se predložitveno sodišče sprašuje, ali je treba člen 7(1), prvi stavek, Uredbe št. 6/2002 razlagati tako, da videz izdelka specializiranim krogom zadevnega področja, ki delujejo v Uniji, čeprav je postal dostopen tretjim osebam brez izrecnega ali neizrecnega pogoja zaupnosti, v normalnem poteku poslovanja ni mogel utemeljeno postati znan, če je bil dostopen zgolj enemu podjetju iz navedenega področja ali bil razstavljen le v enem razstavnem prostoru podjetja, ki je zunaj „običajnega opazovanja trgov“.
- 33 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da je iz besedila člena 7(1), prvi stavek, Uredbe št. 6/2002 razvidno, da se za to, da bi se za namene uporabe členov 5 in 6 te uredbe štelo, da je bil videz izdelka dostopen javnosti, ne zahteva, da so se dogodki, ki utemeljujejo obstoj dostopnosti javnosti, zgodili na ozemlju Unije.
- 34 Vendar isti člen določa, da ni mogoče šteti, da je bil videz izdelka dostopen javnosti v Skupnosti, če dogodki, ki utemeljujejo dostopnost javnosti, specializiranim krogom zadevnega področja, ki delujejo v Uniji, v normalnem poteku poslovanja ne bi utemeljeno postali znani. Vprašanje, ali bi lahko osebe, ki so del tega kroga, utemeljeno poznale dogodke, ki so se zgodili zunaj območja Unije, je torej vprašanje dejanskega stanja, odgovor na to vprašanje pa je odvisen od preučitve okoliščin vsake posamezne zadeve, ki jo opravi sodišče za modele Skupnosti.
- 35 Enako velja za vprašanje, ali to, da je bil videz izdelka dostopen enemu samemu podjetju iz zadevnega področja na ozemlju Unije, zadostuje za to, da se šteje, da ga je specializirani krog navedenega področja v normalnem poteku poslovanja lahko utemeljeno poznal. Ni mogoče namreč izključiti, da bi v nekaterih okoliščinah takšna dostopnost zadostovala.
- 36 Ob upoštevanju teh ugotovitev je na drugo zastavljeno vprašanje treba odgovoriti tako, da je treba člen 7(1), prvi stavek, Uredbe št. 6/2002 razlagati tako, da videz neregistriranega izdelka, čeprav je postal dostopen tretjim osebam brez izrecnega ali neizrecnega pogoja zaupnosti, specializiranim krogom zadevnega področja, ki delujejo v Uniji, v normalnem poteku poslovanja ni mogel utemeljeno postati znan, če je bil dostopen zgolj enemu podjetju iz navedenega področja ali je bil razstavljen le v enem razstavnem prostoru podjetja, ki je zunaj ozemlja Unije, kar mora ob upoštevanju okoliščin zadeve, v kateri odloča, preveriti sodišče za modele Skupnosti.

Tretje vprašanje

- 37 Predložitveno sodišče poudarja, da je pritožbeno sodišče razsodilo, da model družbe Gautzsch Großhandel ni neodvisno ustvarjalno delo, temveč posnemanje modela družbe MBM Joseph Duna, saj je menilo, da je bilo ob upoštevanju „ugotovljenega objektivnega bistvenega ujemanja“ teh modelov dokazovanje zadnjenavedene družbe v zvezi s tem olajšano.
- 38 Ob upoštevanju tega se predložitveno sodišče sprašuje, ali je treba člen 19(2) Uredbe št. 6/2002 razlagati tako, da nosi imetnik neregistriranega modela Skupnosti dokazno breme, da je izpodbijana uporaba posledica posnemanja tega videza izdelka, in če je odgovor pritrdilen, ali se dokazno breme obrne ali dokazovanje olajša, če se ta model in model, katerega uporaba se izpodbija, med seboj „bistveno ujemata“.
- 39 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da člen 19 Uredbe št. 6/2002, ki se, kot je navedeno v njegovem naslovu, nanaša na pravice iz modela Skupnosti, izrecno ne vsebuje pravil o izvajanju dokazov.
- 40 Vendar – kot je poudaril generalni pravobranilec v točkah od 67 do 74 sklepnih predlogov, pri čemer se je skliceval na pravo znamk – če bi vprašanje dokaznega bremena za to, da izpodbijana uporaba izhaja iz posnemanja varovanega videza izdelka, urejalo nacionalno pravo držav članic, bi zaradi tega imetniki modelov Skupnosti v odvisnosti od zadevnega prava lahko bili deležni različnega varstva, tako da cilj enotnega varstva z enotnim učinkom na celotnem ozemlju Unije, ki je razviden predvsem iz uvodne izjave 1 Uredbe št. 6/2002, ne bi bil dosežen (glej po analogiji sodbo z dne 18. oktobra 2005 v zadevi Class International, C-405/03, ZOdl., str. I-8735, točka 73).
- 41 Ob upoštevanju tega cilja ter zgradbe in sistematike člena 19(2) Uredbe št. 6/2002 je treba šteti, da imetnik varovanega modela, kadar se sklicuje na pravico, določeno v prvem pododstavku tega člena, nosi dokazno breme za to, da izpodbijana uporaba izhaja iz posnemanja tega videza izdelka, medtem ko mora v okviru drugega pododstavka iste določbe nasprotna stranka dokazati, da izpodbijana uporaba izhaja iz neodvisnega ustvarjalnega dela.
- 42 Ker Uredba št. 6/2002 sicer ne določa pravil o izvajanju dokazov, je iz njenega člena 88 razvidno, da te postopke določa pravo držav članic. Vendar morajo te v skladu z ustaljeno sodno prakso na podlagi načel enakovrednosti in učinkovitosti zagotoviti, da ta pravila niso manj ugodna od pravil, ki se nanašajo na podobne spore, in v praksi ne onemogočajo ali pretirano otežujejo posameznikovega izvajanja pravic, ki mu jih podeljuje pravo Unije (glej v tem smislu sodbo z dne 24. aprila 2008 v zadevi Arcor, C-55/06, ZOdl., str. I-2931, točka 191).
- 43 Zato mora sodišče za modele Skupnosti – kot je navedla Komisija – če ugotovi, da se lahko, če se imetniku varovanega modela naloži zahtevano dokazno breme, onemogoči ali čezmerno oteži predložitev tega dokaza, da bi zagotovilo spoštovanje načela učinkovitosti, za ublažitev teh težav uporabiti vsa procesnopravna sredstva, ki jih daje na voljo nacionalno pravo (glej po analogiji sodbi z dne 7. septembra 2006 v zadevi Laboratoires Boiron, C-526/04, ZOdl., str. I-7529, točka 55, in z dne 28. januarja 2010 v zadevi Direct Parcel Distribution Belgium, C-264/08, ZOdl., str. I-731, točka 35). Tako je mogoče, če je treba, uporabiti pravila nacionalnega prava v zvezi z urejanjem in olajšanjem dokaznega bremena.
- 44 Zato je treba na tretje vprašanje odgovoriti tako, da je treba člen 19(2), prvi pododstavek, Uredbe št. 6/2002 razlagati tako, da imetnik varovanega modela nosi dokazno breme, da je izpodbijana uporaba posledica posnemanja tega videza izdelka. Vendar mora sodišče za modele Skupnosti, če ugotovi, da se lahko, če se navedenemu imetniku naloži to dokazno breme, onemogoči ali čezmerno oteži predložitev tega dokaza, da bi zagotovilo spoštovanje načela učinkovitosti, za ublažitev teh težav uporabiti vsa procesnopravna sredstva, ki jih daje na voljo nacionalno pravo, če je treba pa tudi pravila nacionalnega prava v zvezi z urejanjem in olajšanjem dokaznega bremena.

Četrto in peto vprašanje

- 45 Predložitveno sodišče navaja, prvič, da je pritožbeno sodišče ugotovilo, da pravica do prepovedi iz členov 19(2) in 89(1)(a) Uredbe št. 6/2002 ob vložitvi tožbe ni zastarala. V zvezi s to ugotovitvijo se sprašuje, ali ta pravica lahko zastara, in če lahko, ali se zastaranje določi na podlagi prava Unije. Predložitveno sodišče glede tega meni, da Uredba št. 6/2002 ne vsebuje posebnih določb v zvezi s tem, vendar je v njenem členu 89(1) določeno, da sodišče za modele Skupnosti v primeru kršitev odredi prepoved, „razen če obstajajo posebni razlogi proti temu“.
- 46 Drugič, predložitveno sodišče navaja, da si, ker je pritožbeno sodišče zavrnilo ugovor prekluzije, ki ga je podala družba Gautzsch Großhandel, postavlja tudi vprašanje, ali lahko pravica do prepovedi iz členov 19(2) in 89(1)(a) Uredbe št. 6/2002 prekludira, in če lahko, pod katerimi pogoji. Po njegovih navedbah je pomembno določiti, ali okoliščine, na podlagi katerih se družba Gautzsch Großhandel sklicuje na prekluzijo, spadajo med „posebne razloge“ v smislu zadnjenavedene določbe.
- 47 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da Uredba št. 6/2002 ne določa ničesar v zvezi z zastaranjem in prekluzijo, na katera bi se bilo mogoče sklicevati v odgovoru na tožbo na podlagi členov 19(2) in 89(1)(a) te uredbe.
- 48 Pojem „posebni razlogi“ v smislu člena 89(1) te uredbe se nanaša na dejansko stanje, ki je značilno za dano zadevo (glej po analogiji sodbo z dne 14. decembra 2006 v zadevi Nokia, C-316/05, ZOdl., str. I-12083, točka 38). Zato ne vključuje zastaranja in prekluzije, ki sta pravni okoliščini.
- 49 Zastaranje in prekluzijo, ki ju je mogoče navesti v odgovoru na tožbo na podlagi členov 19(2) in 89(1)(a) Uredbe št. 6/2002, v skladu s členom 88(2) te uredbe ureja nacionalno pravo, ki ga je treba uporabiti ob spoštovanju načel enakovrednosti in učinkovitosti, na katerih vsebino je bilo opozorjeno v točki 42 te sodbe (glej po analogiji tudi sodbe z dne 13. julija 2006 v združenih zadevah Manfredi in drugi, od C-295/04 do C-298/04, ZOdl., str. I-6619, točke od 77 do 80; z dne 28. januarja 2010 v zadevi Uniplex (UK), C-406/08, ZOdl., str. I-817, točki 32 in 40; z dne 8. julija 2010 v zadevi Bulicke, C-246/09, ZOdl., str. I-7003, točke 25, 35 in 36; z dne 8. septembra 2011 v zadevi Rosado Santana, C-177/10, ZOdl., str. I-7907, točke 89, 90, 92 in 93, in z dne 19. julija 2012 v zadevi Littlewoods Retail in drugi, C-591/10, točka 27).
- 50 Zato je treba na četrto in peto vprašanje odgovoriti tako, da zastaranje in prekluzijo, ki ju je mogoče navesti v odgovoru na tožbo na podlagi členov 19(2) in 89(1)(a) Uredbe št. 6/2002, ureja nacionalno pravo, ki ga je treba uporabiti ob spoštovanju načel enakovrednosti in učinkovitosti.

Šesto vprašanje

- 51 Predložitveno sodišče je ugotovilo, da pritožbeno sodišče ni navedlo, katero pravo se je uporabljalo za zahtevke, ki se nanašajo na uničenje ponarejenih izdelkov, pridobitev informacij o dejavnostih družbe Gautzsch Großhandel in povračilo škode, nastale zaradi teh dejavnosti, ter se sprašuje, ali te zahtevke ureja nacionalno pravo države članice, na katere ozemlju so se te pravice uveljavljale, ali pa je treba člen 89(1)(d) Uredbe št. 6/2002 razlagati tako, da se za navedene zahtevke uporablja pravo držav članic, v katerih so bile kršitve storjene. V zvezi s tem poudarja, da bi bilo mogoče navezavo le na pravo posamezne države članice utemeljiti predvsem z vidika učinkovite uporabe prava, vendar bi lahko člen 89(1)(d) Uredbe št. 6/2002 tej rešitvi nasprotoval.
- 52 Prvič, glede zahtevka, ki se nanaša na uničenje ponarejenih izdelkov, je iz člena 89(1) Uredbe št. 6/2002 – ki se nanaša v točki (a) na prepoved nadaljevanja z dejanji, ki kršijo ali bi lahko kršila model Skupnosti, v točki (b) in (c) na zaseg izdelkov, ki so predmet kršitve, ter zaseg materialov in pripomočkov, ki se uporabljajo za njihovo proizvodnjo – razvidno, da je uničenje navedenih izdelkov

„del drugih sankcij, ustreznih v okoliščinah“, navedenih v točki (d). Iz tega je razvidno, da je na podlagi člena 89(1)(d) te uredbe pravo, ki se uporablja – vključno z mednarodnim zasebnim pravom – pravo države članice, v kateri pride do dejanj kršitve ali zagrožene kršitve.

- 53 Drugič, glede zahtevkov, ki se nanašajo na povračilo škode, nastale zaradi teh dejavnosti storilca kršitve ali zagrožene kršitve, ter na pridobitev informacij o teh dejavnostih, da bi se opredelilo škodo, je treba ugotoviti, da pa, nasprotno, obveznost predložitve teh informacij in povračila utrpljene škode ne pomeni sankcije v smislu člena 89 Uredbe št. 6/2002.
- 54 V skladu s členom 88(2) Uredbe št. 6/2002 se za zahtevke iz prejšnje točke te sodbe torej uporablja nacionalno pravo sodišča za modele Skupnosti, ki obravnava zadevo, vključno z mednarodnim zasebnim pravom. To je utemeljeno tudi na podlagi uvodne izjave 31 te uredbe, v skladu s katero zadnjenavedena ne izključuje uporabe ureditve držav članic v zvezi s civilno odgovornostjo za videze izdelkov, varovanih z modeli Skupnosti.
- 55 Ob upoštevanju zgoraj navedenega je treba na šesto vprašanje odgovoriti tako, da je treba člen 89(1)(d) Uredbe št. 6/2002 razlagati tako, da zahtevke, ki se nanašajo na uničenje ponarejenih izdelkov, ureja pravo – vključno z mednarodnim zasebnim pravom – države članice, v kateri pride do dejanj kršitve ali zagrožene kršitve. Za zahtevke, ki se nanašajo na povračilo škode, nastale zaradi dejavnosti storilca teh kršitev ter na pridobitev informacij o teh dejavnostih, da bi se opredelilo škodo, se v skladu s členom 88(2) te uredbe uporablja nacionalno pravo sodišča za modele Skupnosti, ki obravnava zadevo, vključno z mednarodnim zasebnim pravom.

Stroški

- 56 Ker je ta postopek za stranke v postopkih v glavni stvari ena od stopenj v postopkih pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (tretji senat) razsodilo:

1. Člen 11(2) Uredbe Sveta (ES) št. 6/2002 z dne 12. decembra 2001 o modelih Skupnosti je treba razlagati tako, da je mogoče šteti, da je lahko videz izdelka v normalnem poteku poslovanja utemeljeno postal znan specializiranim krogom zadevnega področja, ki delujejo v Evropski uniji, če so bile slike videza navedenega izdelka posredovane trgovcem, ki poslujejo v tem sektorju, kar mora ob upoštevanju okoliščin zadeve, v kateri odloča, preveriti sodišče za modele Skupnosti.
2. Člen 7(1), prvi stavek, Uredbe št. 6/2002 je treba razlagati tako, da videz neregistriranega izdelka, čeprav je postal dostopen tretjim osebam brez izrecnega ali neizrecnega pogoja zaupnosti, v normalnem poteku poslovanja ni mogel utemeljeno postati znan specializiranim krogom zadevnega področja, ki delujejo v Evropski uniji, če je bil dostopen zgolj enemu podjetju iz navedenega področja ali je bil razstavljen le v enem razstavnem prostoru podjetja, ki je zunaj ozemlja Unije, kar mora ob upoštevanju okoliščin zadeve, v kateri odloča, preveriti sodišče za modele Skupnosti.
3. Člen 19(2), prvi pododstavek, Uredbe št. 6/2002 je treba razlagati tako, da imetnik varovanega modela nosi dokazno breme, da je izpodbijana uporaba posledica posnemanja tega videza izdelka. Vendar mora sodišče za modele Skupnosti, če ugotovi, da se lahko, če se navedenemu imetniku naloži to dokazno breme, onemogoči ali čezmerno oteži predložitev tega dokaza, da bi zagotovilo spoštovanje načela učinkovitosti, za ublažitev teh

težav uporabiti vsa procesnopravna sredstva, ki jih daje na voljo nacionalno pravo, če je treba pa tudi pravila nacionalnega prava v zvezi z urejanjem in olajšanjem dokaznega bremena.

- 4. Zastaranje in prekluzijo, ki ju je mogoče navesti v odgovoru na tožbo na podlagi členov 19(2) in 89(1)(a) Uredbe št. 6/2002, ureja nacionalno pravo, ki ga je treba uporabiti ob spoštovanju načel enakovrednosti in učinkovitosti.**
- 5. Člen 89(1)(d) Uredbe št. 6/2002 je treba razlagati tako, da zahtevke, ki se nanašajo na uničenje ponarejenih izdelkov, ureja pravo – vključno z mednarodnim zasebnim pravom – države članice, v kateri pride do dejanj kršitve ali zagrožene kršitve. Za zahtevke, ki se nanašajo na povračilo škode, nastale zaradi dejavnosti storilca teh kršitev, ter na pridobitev informacij o teh dejavnostih, da bi se opredelilo škodo, se v skladu s členom 88(2) te uredbe uporablja nacionalno pravo sodišča za modele Skupnosti, ki obravnava zadevo, vključno z mednarodnim zasebnim pravom.**

Podpisi